

EUROPEJSCY KONSERWATYŚCI I REFORMATORZY

Potencjał obronny krajów UE po 4 latach wojny na Ukrainie

PAWEŁ RYBICKI

Spis treści

Wstęp	3
Obecny stan sił zbrojnych krajów UE	5
Austria	5
Belgia	6
Bułgaria	6
Chorwacja	7
Cypr	7
Czechy	8
Dania	9
Estonia	9
Finlandia	10
Francja	10
Grecja	11
Hiszpania	12
Holandia	12
Irlandia	13
Litwa	14
Luksemburg	14
Łotwa	15
Malta	15
Niemcy	16
Polska	17
Portugalia	18
Rumunia	19
Słowacja	19

Słowenia	20
Szwecja	20
Węgry	21
Włochy	21
Podsumowanie	22
Bibliografia	23

Wstęp

Przed świtem 24 lutego 2022 roku, 200 tysięcy rosyjskich żołnierzy ruszyło w inwazji na Ukrainę, rozpoczynając największy europejski konflikt zbrojny od czasu II wojny światowej. Skala walk i ilości użytego uzbrojenia przekraczała wszystko, co Europa widziała po 1945 roku.

Rosjanie zaatakowali Ukrainę od północy, wschodu i południa, wykorzystując na pełną skalę oddziały powietrznodesantowe, siły pancerne, artylerię raketową, lotnictwo i marynarkę wojenną. Media relacjonowały niewyobrażalne dla współczesnej widowni wydarzenia w rodzaju nawał artyleryjskich, kolumn setek czołgów sunących na milionowe miasto, desantów z powietrzna, walk okrętów na morzu.

Po kilkunastu dniach walk, Ukraińcy powstrzymali rosyjski atak pod Kijowem. Do końca marca rosyjskie wojsko wycofało się spod ukraińskiej stolicy oraz z północnych regionów kraju. Jednakże w toku inwazji Rosjanie zajęli południową część Ukrainy od Chersonia do Mariupola oraz znaczne fragmenty wschodu kraju. Powstała licząca ponad 1200 kilometrów linia frontu, na której intensywne walki toczą się niezmiennie od 4 lat.

Ukraina otrzymała szeroką pomoc ze strony UE oraz USA (w pierwszych dniach wojny przede wszystkim od Polski). Niektóre kraje UE przekazały Ukrainie dużą część swojego sprzętu wojskowego (np. Polska, Czechy, Finlandia, Dania, Holandia). Jednak konieczność długotrwałego wspierania Ukrainy wykazała duże braki w potencjale obronnym państw Unii Europejskiej. Okazało się, że europejskie armie posiadają zbyt mało sprzętu, by podołać realiom pełnoskalowej wojny. Po zakończeniu Zimnej Wojny, poszerzeniu NATO oraz UE, kraje należące wcześniej zarówno do NATO, jak i Układu Warszawskiego uznały, że Europie nie grozi już konflikt militarny i zaczęły zmniejszać liczebność swoich armii oraz pozbywać się sprzętu wojskowego.

W efekcie niektóre kraje Unii Europejskiej praktycznie się rozbroiły – i to mimo tego, że agresywne działania Rosji ujawniły się w pełnej krasie już podczas najazdu na Gruzję w 2008 oraz na ukraiński Krym i Donbas w 2014. Kraje takie jak np. Belgia, Holandia, Luksemburg, Estonia, Łotwa, Litwa posiadają minimalnej wielkości armie. Realnym potencjałem

militarnym w UE dysponuje kilka większych krajów: Francja, Niemcy, Polska, Włochy.

Poza kwestią uzbrojenia, istotna jest też kwestia doktryny. W wielu krajach UE uznano, że siły zbrojne czeka w przyszłości wyłącznie rola sił policyjnych, wysyłanych na misje ONZ lub NATO w celach stabilizacyjnych i patrolowych. Dlatego postawiono na rozwój sił specjalnych i lekkiej piechoty zmechanizowanej. Jak wykazały doświadczenia wojny na Ukrainie, w pełnoskalowym współczesnym konflikcie zbrojnym, nadal liczy się nasycenie frontu ludźmi i ciężkim sprzętem.

Dopiero po 24 lutego 2022 roku rządy krajów UE (a przynajmniej część z nich) zaczęły sobie zdawać sprawę, że należy dostosować swoje siły zbrojne do nowej sytuacji. Modernizacja sił zbrojnych krajów UE nie jest jednak łatwa z powodu dramatycznego stanu przemysłu zbrojeniowego w krajach Unii. Tylko w kilku krajach UE jest produkowany sprzęt bojowy posiadający realną wartość. W dodatku przemysł zbrojeniowy w Unii, tak jak inne gałęzie gospodarki, pada ofiarą regulacji Zielonego Ładu.

Po sukcesach Ukraińców w 2022 roku w Europie pojawiło się przekonanie, że wojna przeciwko Ukrainie zniszczy potencjał militarny Rosji. Kolejne lata wykazały, że taki sposób myślenia był głęboko błędny. Owszem, Rosja straciła – i nadal traci – ogromne ilości sprzętu oraz ludzi. Jednakże rosyjskie zapasy sprzętu okazały się być bardzo duże. Zarazem Rosja prowadzi niezakłóconą produkcję różnego rodzaju broni w swoich zakładach zbrojeniowych. Rosja, mimo strat pozostaje więc stałym zagrożeniem dla państw Unii Europejskiej.

Oprócz wojska i przemysłu zbrojeniowego, na potencjał obronny składa się również przygotowanie całego społeczeństwa do wojny. W większości krajów UE od dekad funkcjonują armie zawodowe. Likwidacja poboru oraz innego typu szkoleń wojskowych powoduje brak przeszkolonej rezerwy. Niektóre kraje – jak np. Chorwacja w 2025 – przywracają pobór. Inne – jak Polska i kraje bałtyckie – stawiają na budowę ochotniczych formacji nieregularnych (takich jak polskie Wojska Obrony Terytorialnej).

Swoje projekty w sprawie poprawy potencjału obronnego krajów UE przedstawiła też Komisja Europejska, z czego największą inicjatywą jest pożyczka SAFE. Należy jednak zaznaczyć, że od 2022 roku to

poszczególne kraje UE podjęły wysiłek modernizacji sił zbrojnych (czego najlepszym przykładem jest Polska), a w tym czasie – już 4 lat – działania Brukseli pozostały tylko w sferze werbalnej i nie wpłynęły na poprawę potencjału obronnego krajów UE.

Niniejszy raport ma na celu w przeglądowy sposób przedstawić obecny stan potencjału obronnego wszystkich krajów Unii Europejskiej.

Obecny stan sił zbrojnych krajów UE

Austria

Obowiązkowy pobór: tak (na 6 miesięcy)

Procent PKB na obronność: 1,3 (2025)

Należy do NATO: nie

Austria jest państwem UE, które nie należy do NATO i jest oficjalnie państwem neutralnym. W czasie Zimnej Wojny, Austria utrzymywała dużą (sięgającą 200 tys. żołnierzy), ale słabo wyposażoną, armię lądową z powszechnym poborem i szerokimi szkoleniami wojskowymi (zarazem Austria do lat 80. praktycznie nie posiadała lotnictwa wojskowego).

Po 1991 doszło do szybkiej likwidacji austriackiego potencjału militarnego. Obecnie zawodowy personel austriackiej armii wynosi tylko ok. 16 tysięcy żołnierzy wspieranych przez kilka tysięcy poborowych.

Austriacka armia dysponuje niewielką ilością ciężkiego sprzętu, w tym 56 czołgami Leopard 2A4, które są obecnie modernizowane oraz ok. 250 wozami bojowymi piechoty różnych typów (ASCOD, Pandur).

Belgia

Obowiązkowy pobór: nie

Procent PKB na obronność: 2,0 (2025)

Należy do NATO: tak

Belgia jest przykładem kraju, który po zakończeniu Zimnej Wojny skrajnie ograniczył swoje siły zbrojne. Armia lądowa Belgii liczy 10 tysięcy żołnierzy, do niedawna zgrupowanych głównie w jednej Brygadzie Zmotoryzowanej, którą w lutym 2026 roku podzielono na dwie jednostki: 1. Brygadę (holenderskojęzyczną) oraz 7. Brygadę (francuskojęzyczną). Ponadto 1500 żołnierzy służy w spadochronowym Pułku Operacji Specjalnych.

Belgijskie lotnictwo ma potencjał większy, niż armia lądowa, posiadając łącznie 106 maszyn, w tym 44 samoloty bojowe F16 oraz 12 samolotów bojowych F35 (kolejne 22 F35 są w produkcji). Belgijskie lotnictwo dysponuje też 7 samolotami transportowymi Airbus A400M Atlas.

Belgijska flota jest niewielka i liczy sobie tylko 10 jednostek, w tym dwie fregaty.

Bułgaria

Obowiązkowy pobór: nie

Procent PKB na obronność: 2,05 (2024)

Należy do NATO: tak

W okresie Zimnej Wojny Bułgaria była krajem, który pomimo niskiego potencjału gospodarczego i ludnościowego posiadał bardzo rozbudowane siły zbrojne (co spowodowane było przygotowaniem do ewentualnych konfliktów z Turcją, Grecją lub Jugosławią). W 1990 roku bułgarskie siły zbrojne posiadały 2400 czołgów, 2000 bojowych wozów piechoty, 2500 dział różnych typów, 300 samolotów bojowych, 4 łodzie podwodne i 7 dużych okrętów.

Na skutek kryzysu gospodarczego oraz politycznej niestabilności w latach 90., większość potencjału militarnego Bułgarii została w krótkim czasie zlikwidowana.

Bułgaria zaczęła powolnie odbudowywać swój potencjał obronny w drugiej dekadzie XXI wieku. Nadal jednak bułgarskie siły zbrojne, liczące obecnie ok. 40 tys. osób, bazują niemal wyłącznie na sprzęcie postsowieckim. Ich główna siła lądowa to ok. 250 czołgów T72, z czego tylko 44 zostały zmodernizowane. Siły powietrzne mają otrzymać do końca 2026 roku 16 samolotów bojowych F16.

Chorwacja

Obowiązkowy pobór: tak

Procent PKB na obronność: 2,08 (2026)

Należy do NATO: tak

Chorwacja jest krajem, którego współczesna armia narodziła się w boju wojny o niepodległość oraz wojny bośniackiej trwających do 1995 roku i zakończonych zwycięskimi chorwackimi ofensywami. W tym czasie wydatki na wojsko pochłaniały 1/3 chorwackiego budżetu. Po zakończeniu wojen i stabilizacji na Bałkanach, Chorwacja dokonała drastycznego ograniczenia swoich sił zbrojnych, które liczą obecnie ok. 26 tys. żołnierzy. Jednakże w 2025 roku Chorwacja przywróciła obowiązkowy pobór w celu zwiększenia ilości przeszkolonych wojskowo obywateli. Od 2023 roku kraj regularnie zwiększa nakłady na obronność.

Obecne wyposażenie chorwackiej armii to mieszanka różnego typu pojazdów bojowych, w tym 45 czołgów T84 (jugosłowiańska wersja T72). Chorwacja oczekuje na dostawę 50 sztuk nowoczesnych Leopardów 2A8.

Cypr

Obowiązkowy pobór: tak

Procent PKB na obronność: 2,0

Należy do NATO: nie

Militarna i polityczna sytuacja Cypru jest specyficzna. Kraj ten należy do Unii Europejskiej, lecz nie kontroluje dużej części swojego terytorium. Od 1974 roku północna część kraju – po tureckiej inwazji – pozostaje poza kontrolą rządu cypryjskiego. Napięcia związane z konfliktem z Turcją –

obecnie znacznie mniejsze – spowodowały, że Cypr utrzymuje obowiązkowy pobór (na 14 miesięcy). Dwie trzecie spośród żołnierzy w czynnej służbie to właśnie poborowi. W efekcie przyjętego na Cyprze systemu żołnierzy w czynnej służbie jest 12 tysięcy, ale rezerwistów aż 60 tysięcy (w kraju liczącym mniej niż milion mieszkańców).

Cyprijska armia mimo małej liczebności jest względnie dobrze wyposażona w ciężki sprzęt – chociaż przestarzały - posiadając 82 czołgi T80 i 52 czołgi AMX30B2 oraz kilkaset pojazdów opancerzonych różnych typów. Flota Cypru, mimo, że jest to kraj na wyspie, składa się z kilkunastu małych łodzi patrolowych.

Czechy

Obowiązkowy pobór: nie

Procent PKB na obronność: 2,0 (2025)

Należy do NATO: tak

Czechy są jednym z krajów, które przekazały najwięcej sprzętu wojskowego Ukrainie po rosyjskiej inwazji w 2022 roku, np. czołgi T72. Broń przekazana Ukrainie będzie zastępowana nowymi zakupami, np. czołgami Leopard 2A8 oraz Leopard 2A4 oraz wozami bojowymi CV90. Na razie większości tego sprzętu nie ma w Czechach, będą dostarczone w najbliższych latach. Kiedy czeska armia otrzyma najnowszy sprzęt, będzie dysponować sporą siłą. Obecnie jest jednak w fazie przejściowej.

Ogólnie czeskie siły zbrojne liczą około 30 tysięcy liniowych żołnierzy.

Dużym wkładem Czech w europejską obronność są zdolności czeskiego przemysłu zbrojeniowego, Czesi produkują różnego rodzaju broń oraz wyposażenie wojskowe.

Dania

Obowiązkowy pobór: tak

Procent PKB na obronność: 3,5 (2026)

Należy do NATO: tak

Dania posiada niewielkie, ale bardzo nowoczesnie wyposażone siły zbrojne. Ponadto jest to kraj, który przez ostatnie dekady regularnie zwiększa wydatki na obronność. W odróżnieniu od wielu krajów obecnej UE, Dania nie dokonała cięć na wydatki obronne po zakończeniu Zimnej Wojny.

Całość duńskich sił zbrojnych liczy 21 tysięcy ludzi, z czego 8 tysięcy w siłach lądowych. Dania posiada silną flotę, liczącą ponad 50 jednostek, w tym 9 fregat.

Siły lądowe posiadają 44 czołgi Leopard 2A7DK oraz niemal 500 wozów bojowych piechoty różnych typów. Duńskie lotnictwo zamówiło 43 samoloty bojowe F35, z czego 22 są już w służbie.

Estonia

Obowiązkowy pobór: tak

Procent PKB na obronność: 5,43 (2026)

Należy do NATO: tak

Estońskie siły zbrojne, mimo stosunkowo wysokich nakładów budżetowych, pozostają bardzo słabo wyposażone. Siły lądowe nie mają czołgów, posiadają niecałe 100 bojowych wozów piechoty i ok. 300 transporterów opancerzonych. Liniowe siły lądowe to jedynie ok. 3500 żołnierzy. Całe siły zbrojne liczą 8 tys. ludzi, z czego połowa to poborowi.

Estonia stawia przede wszystkim na szkolenia wojskowe dla obywateli oraz ochotnicze formacje zbliżone w formie do polskiego WOT (ale znacznie słabiej wyposażone).

Finlandia

Obowiązkowy pobór: tak

Procent PKB na obronność: 2,3 (2024)

Należy do NATO: tak

Finlandia jest krajem, który przez wiele dekad pozostawał oficjalnie neutralny i wykształcił szczególną architekturę bezpieczeństwa opartą na niewielkiej, ale dobrze wyposażonej armii oraz poborze i szerokim systemie szkoleń wojskowych dla obywateli. Dlatego siły zbrojne Finlandii liczą tylko 24 tys. osób (z czego około 18 tys. poborowych), ale mogą liczyć na 870 tysięcy rezerwistów.

Fińskie siły zbrojne dysponują 200 czołgami Leopard 2A4 i Leopard 2A6, ponad 200 bojowymi wozami piechoty i niemal 1000 transporterami opancerzonymi różnych typów.

Fińskie lotnictwo to obecnie 61 samolotów bojowych F/A-18, a w 2026 Finlandia ma otrzymać 64 F35.

Francja

Obowiązkowy pobór: nie

Procent PKB na obronność: 2,06 (2024)

Należy do NATO: tak

Francja dysponuje najsilniejszą armią w Unii Europejskiej. Jako jedyny kraj UE posiada własny arsenał atomowy. Co charakterystyczne, większość sprzętu francuskich sił zbrojnych jest rodzimej produkcji – od karabinów, po samoloty bojowe.

Personel francuskich sił zbrojnych to 264 tysiące osób (w tym siły lądowe 118 tys.). Uzbrojenie to, między innymi, 222 czołgi Leclerc, ponad 600 wozów bojowych VBCI oraz niemal 2000 transporterów opancerzonych i 180 niszczycieli czołgów AMX 10 RC. Ciężki sprzęt francuskich sił lądowych jest jednak w znacznym stopniu przestarzały.

Francuskie lotnictwo to 186 samolotów bojowych różnych typów.

Francuska flota wojenna jest największą w Unii Europejskiej i jedną z największych na świecie. Liczy 180 okrętów różnych typów, w tym 9 łodzi podwodnych (z czego 4 to najnowocześniejsze łodzie o napędzie atomowym typu Suffren), lotniskowiec, 3 helikopterowce, 11 niszczycieli rakietowych, 5 fregat.

Francuskie siły atomowe znane jako Force de frappe, to minimum 300 głowic atomowych, z czego część umieszczona jest w rakietach na łodziach podwodnych.

W odróżnieniu od wielu innych europejskich armii, francuskie siły zbrojne mają realne doświadczenie w bojowe, regularnie uczestnicząc w lokalnych konfliktach w Afryce.

Grecja

Obowiązkowy pobór: tak

Procent PKB na obronność: 3,08 (2024)

Należy do NATO: tak

Grecja, mimo stosunkowo niewielkiego potencjału gospodarczego, posiada jedną z najsilniejszych armii w Unii Europejskiej. Jest to w znacznym stopniu związane ze stałą rywalizacją z Turcją (pomimo tego, że oba kraje są w NATO).

Greckie siły zbrojne liczą 147 tys. ludzi, z czego ok. 1/3 to poborowi. W siłach lądowych służy 90 tys. żołnierzy.

Sprzęt greckiej armii to mieszanka nowych maszyn oraz wysłużonych modeli z czasów Zimnej Wojny, m.in. 170 czołgów Leopard 2A6, 183 czołgów Leopard 2A4, 501 czołgów Leopard 1A5, 390 czołgów M48A5 oraz 100 czołgów M60A3 TTS. Greckie wojsko dysponuje 2000 sztuk transporterów opancerzonych M113 oraz setkami wozów bojowych i transporterów innych typów.

Grecka flota jest jedną z najsilniejszych w UE, liczy ok. 180 jednostek różnych typów, w tym 14 fregat i 8 łodzi podwodnych.

Greckie siły powietrzne liczy ponad 200 maszyn bojowych różnych typów, w tym ok. 150 F16. Grecja zamówiła 40 F35, które jeszcze nie zostały dostarczone.

Hiszpania

Obowiązkowy pobór: nie

Procent PKB na obronność: 2,0 (2024)

Należy do NATO: tak

Hiszpania utrzymuje niskie nakłady na obronność w stosunku do PKB, za co była otwarcie krytykowana przez prezydenta USA. Faktycznie, biorąc pod uwagę potencjał ekonomiczny i demograficzny Hiszpanii, to jej siły zbrojne są uzbrojone znacznie poniżej możliwości tego kraju.

Siły lądowe Hiszpanii posiadają 219 czołgów Leopard 2E, 55 czołgów Leopard 2A4, 204 bojowe wozy piechoty Pizzaro, 82 kołowe niszczyciele czołgów Centauro oraz ponad 2 tys. transporterów opancerzonych różnych typów.

Hiszpańskie lotnictwo posiada ok. 150 samolotów bojowych, F/A-18 Hornet oraz Eurofighter Typhoon.

Hiszpańska marynarka wypada słabo na tle wielu innych krajów UE, szczególnie biorąc pod uwagę położenie geograficzne Hiszpanii. Posiada 1 lotniskowiec, 2 łodzie podwodne, 11 fregat i ok. 100 mniejszych jednostek.

Holandia

Obowiązkowy pobór: nie

Procent PKB na obronność: 1,9 (2024)

Należy do NATO: tak

Holandia jest krajem UE, którego siły zbrojne są mocno niedoinwestowane (mimo dużego potencjału ekonomicznego Holandii). Zwłaszcza siły lądowe wykazują duże braki. Marynarka wojenna, przez wieki duma Holandii, również pozostawia wiele do życzenia.

W całych siłach zbrojnych Królestwa Niderlandów służy ok, 44 tys. osób, z czego połowa w siłach lądowych.

Siły lądowe zgromadzone są w trzech lekkich brygadach, które – co ciekawe – organizacyjnie zostały w 2023 roku włączone do struktur niemieckiego wojska.

Holenderskie siły lądowe wyposażone są słabo. Posiadają tylko 18 czołgów Leopard 2A6, 128 bojowych wozów piechoty CV9035NL oraz kilkaset transporterów. Ciężka artyleria to tylko 4 wyrzutnie PULS oraz 46 dział samobieżnych PzH2000.

Flota wojenna składa się z 3 łodzi podwodnych, 6 fregat, 4 dużych patrolowców oraz szeregu mniejszych jednostek.

Lotnictwo to 52 F35 (docelowo ma być ich 58).

Irlandia

Obowiązkowy pobór: nie

Procent PKB na obronność: 0,23 (2022)

Należy do NATO: nie

Irlandia jest krajem zachowującym neutralność (pytanie, czy Irlandia może mówić o swojej neutralności należąc do UE?) i zachowującym minimalne wydatki na obronność. Całe siły zbrojne Irlandii liczą tylko 7700 osób, większość w siłach lądowych, które nie dysponują praktycznie żadnym ciężkim sprzętem, poza ok. 100 wysłużonych transporterów opancerzonych.

Flota wojenna Irlandii to 8 małych okrętów patrolowych i kilkanaście mniejszych jednostek.

Lotnictwo to kilkanaście małych samolotów. Irlandia nie posiada samolotów bojowych.

Litwa

Obowiązkowy pobór: tak

Procent PKB na obronność: 5,38 (2026)

Należy do NATO: tak

Litwa po 2022 roku dokonała szeregu zakupów zbrojeniowych (większość zamówień jeszcze nie została zrealizowana, np. 44 czołgi Leopard 2A8 zostaną dostarczone do 2030 roku, a 100 bojowych wozów piechoty CV90 do 2028 roku), ale obecny stan jej sił zbrojnych pozostawia wiele do życzenia.

Obecnie litewskie siły zbrojne liczą ok. 23 tys. żołnierzy, z czego ok. 3,5 tys. poborowych. Regularne wojsko jest wspierane przez ok. 14 tys. członków formacji paramilitarnych.

Siły lądowe są obecnie słabo wyposażone, dysponując obecnie 89 wozami bojowymi Vilkas oraz ok. 200 przestarzałymi transporterami.

Flota wojenna Litwy to kilkanaście małych łodzi.

Lotnictwo wojskowe Litwy praktycznie nie istnieje, składając się z kilku samolotów transportowych i kilku śmigłowców.

Luksemburg

Obowiązkowy pobór: nie

Procent PKB na obronność: 2,0 (2025)

Należy do NATO: tak

Siły zbrojne Luksemburga liczą 1200 osób. Nie posiadają lotnictwa i ciężkiego sprzętu, poza kilkudziesięcioma wozami MRAP.

Łotwa

Obowiązkowy pobór: tak

Procent PKB na obronność: 4,91 (2026)

Należy do NATO: tak

Łotewskie siły zbrojne liczą ok. 8 tys. regularnego wojska oraz 10 tys. nieregularnej Gwardii Narodowej. Podobnie jak w pozostałych krajach bałtyckich, Łotwa praktycznie nie posiada lotnictwa wojskowego, a jej flota to kilkanaście małych jednostek. Po 2022 roku Łotwa z jednej strony przekazała część swojego uzbrojenia Ukrainie, a z drugiej – zamówiła nowy sprzęt, który jednak w większości jeszcze nie został dostarczony.

Obecnie podstawowym ciężkim sprzętem łotewskich sił lądowych jest ok. 180 starych brytyjskich wozów bojowych CVR(T) oraz 100 nowych wozów Patria i 47 dział samobieżnych M109. Na Łotwę dostarczonych ma być jeszcze m.in. 6 wyrzutni HIMARS, 156 wozów Patria oraz 84 nowoczesnych wozów bojowych ASCOD 2.

Malta

Obowiązkowy pobór: tak

Procent PKB na obronność: 0,52 (2023)

Należy do NATO: nie

Malta jest państwem o minimalnych nakładach na obronność, gdzie całość sił zbrojnych liczy ok 1500 osób. Armia jest w pełni zawodowa, mimo formalnego nadal obowiązującego poboru, nie jest on przeprowadzany.

Siły lądowe Malty nie posiadają żadnego ciężkiego sprzętu, lotnictwo to łącznie 7 małych samolotów i śmigłowców. Flota to 8 małych okrętów patrolowych oraz kilka łodzi motorowych.

Niemcy

Obowiązkowy pobór: nie

Procent PKB na obronność: 2,0 (2024)

Należy do NATO: tak

Niemcy są krajem o największym potencjale gospodarczym w UE, jednakże przez dłuższy czas ograniczali wydatki na obronność, przez co niemiecka armia stała się skrajnie niedoinwestowana (tymczasem w okresie Zimnej Wojny Bundeswehra była jedną z największych sił w NATO, posiadając pół miliona żołnierzy w linii oraz tysiące sztuk ciężkiego sprzętu). W 2021 roku budżet na obronność Niemiec wynosił tylko 1,3 proc. PKB. Po 2022 roku Niemcy ogłosili, że zamierzają zwiększać nakłady na wojsko.

Niemcy posiadają największy w Unii Europejskiej przemysł zbrojeniowy, zachowując zdolność do produkcji wielu różnych rodzajów uzbrojenia, od broni ręcznej, po działa samobieżne i czołgi. Niemiecki przemysł zbrojeniowy realizuje obecnie zamówienia dla wielu innych państw. Równocześnie okazało się w ostatnim czasie, że Niemcy nie są w stanie zrealizować projektu wspólnego europejskiego samolotu bojowego 6. generacji.

Na razie efekty modernizacji niemieckiej armii, mimo zapowiadzianych nakładów wielkości 100 miliardów euro nie są widoczne. Liczebność niemieckich sił zbrojnych w styczniu 2026 roku wynosiła 186 tys. osób, czyli tylko 3 tys. więcej, niż w 2021 roku.

Obecnie podstawowym uzbrojeniem niemieckich sił lądowych są czołgi Leopard 2 w różnych wersjach (104 w najnowszej wersji 2A7V i ok. 200 pozostałych), wozy bojowe Marder i Puma (ok 700) i 400 transporterów Boxer. Niemiecka armia posiada 134 działa samobieżne PzH2000 oraz 33 wyrzutnie MLRS.

Trzon niemieckiej floty wojennej stanowi 6 łodzi podwodnych, 11 fregat oraz korwet.

Niemieckie lotnictwo uległo drastycznemu zmniejszeniu na początku XXI wieku. Ze służby wycofano kilkaset samolotów bojowych, które nadal mogłyby pełnić służbę. Zdecydowały względy budżetowe i chęć oszczędności. Obecnie Luftwaffe dysponuje 84 samolotami Panavia

Tornado i 141 Eurofighter Typhoon. Dostawie jest 35 samolotów F35 oraz 58 nowych wersji Eurofighter Typhoon. Ponadto niemieckie lotnictwo dysponuje kilkudziesięcioma samolotami transportowymi różnych typów oraz flotą 66 śmigłowców Chinook.

Polska

Obowiązkowy pobór: nie

Procent PKB na obronność: 4,8 (2026)

Należy do NATO: tak

Polska posiada obecnie największe siły zbrojne w Unii Europejskiej (i trzecie w NATO po USA i Turcji), wliczając żołnierzy WOT liczą one 230 tys. osób. Wojsko Polskie przeprowadziło bardzo szybką transformację po 2022 roku. Polska przekazała setki sztuk ciężkiego sprzętu walczącej Ukrainie, równocześnie zamawiając duże ilości nowego sprzętu i rozwijając swój przemysł zbrojeniowy.

O sile polskiej armii decydują przede wszystkim wojska lądowe, posiadające obecnie m.in.:

180 czołgów K2 Black Panther (z 296 zamówionych)

116 czołgów M1A1 Abrams

146 czołgów M1A2 SEPv3 Abrams (z zamówionych 250)

102 Leopard 2PL (zmodernizowane Leopard 2A4)

105 Leopard 2A5

218 dział samobieżnych K9 Thunder

58 dział samobieżnych Krab (z 212 zamówionych)

111 dział samobieżnych DANA

174 wyrzutnie raketowe K239 (z 290 zamówionych)

20 wyrzutni raketowych HIMARS (z 506 zamówionych)

75 wyrzutni raketowych WR-40 Langusta

20 bojowych wozów piechoty Borsuk (ze 111 zamówionych)

500 KTO Rosmak w różnych wersjach

900 BWP1

Oraz setki sztuk różnego typu sprzętu, w tym nieokreślona liczba czołgów PT91 i T72 (część przekazana Ukrainie). Należy przy tym zaznaczyć, że dużą słabością polskiej armii pozostaje obrona przeciwlotnicza.

Polskie siły powietrzne to obecnie 48 samolotów bojowych F16 oraz 12 FA-50 (z zamówionych 32). Polska otrzyma wkrótce 32 samoloty bojowe F35. Polska dysponuje też kilkudziesięcioma śmigłowcami różnych typów.

Marynarka wojenna jest najsłabszym ogniwem polskich sił zbrojnych. Przez lata niedoinwestowana, składa się z kilkudziesięciu małych jednostek oraz jednej łodzi podwodnej, dwóch starych fregat pozyskanych z USA i dwóch korwet. Trwa budowa kilku nowych okrętów.

Portugalia

Obowiązkowy pobór: nie

Procent PKB na obronność: 2,0 (2025)

Należy do NATO: tak

Portugalia to kraj o dużych tradycjach wojskowych. Do 1974 roku toczyła wieloletnią wojnę w koloniach, co skutkowało utrzymywaniem dużej armii. Jednak po ustabilizowaniu sytuacji politycznej oraz wstąpieniu do UE, portugalskie siły zbrojne zostały zredukowane do ok. 24 tys. osób, z czego ok. 14 tys. w siłach lądowych.

Wyposażenie sił lądowych to 34 czołgi Leopard 2A6, kilkadziesiąt dział i ok. 300 transporterów opancerzonych różnych typów.

Portugalska marynarka wojenna jest uznawana za najstarszą na świecie, funkcjonując od niemal 900 lat. Obecnie jej główne siły to 2 łodzie podwodne, 5 fregat, 2 korwety i 19 patrolowców.

Rumunia

Obowiązkowy pobór: nie

Procent PKB na obronność: 2,24 (2025)

Należy do NATO: tak

Rumuńskie siły zbrojne liczą łącznie ok. 90 tys. osób. Mimo zwiększenia nakładów na zbrojenia po 2022 roku, rumuńskie siły zbrojne pozostawiają wiele do życzenia. Ich wyposażenie opiera się nadal głównie na sprzęcie z czasów Zimnej Wojny. Główne wyposażenie wojsk lądowych to ok. 300 starych czołgów T55 i TR-85.

Rumuńskie lotnictwo jest w nieco lepszym stanie, opierając się na 60 F16. Rumunia ma również otrzymać zamówione 32 samoloty bojowe F35.

Rumuńska flota to 3 fregaty, 7 korwet i kilkanaście mniejszych jednostek.

Słowacja

Obowiązkowy pobór: nie

Procent PKB na obronność: 2,0 (2024)

Należy do NATO: tak

Słowackie siły zbrojne liczą ok 20 tys. osób. Słowacja udzieliła stosunkowo dużej, jak na swoje możliwości pomocy Ukrainie. W efekcie znalazła się w podobnej sytuacji jak Czechy – oczekując na dostawy nowego sprzętu ma obecnie bardzo słabo uzbrojoną armię, której najsilniejszym elementem jest 15 czołgów Leopard 2A4, 30 starych T72 oraz 10 samolotów bojowych F16. W najbliższych latach Słowacja ma otrzymać zamówione 135 wozy bojowe CV 9035.

Słowenia

Obowiązkowy pobór: nie

Procent PKB na obronność: 1,44 (2024)

Należy do NATO: tak

Słowenia jest jednym z krajów UE z najniższymi nakładami na obronność i jedną z mniejszych armii liczącą jedynie ok. 7000 osób.

Główne uzbrojenie sił lądowych to 54 zmodernizowane czołgi T54 oraz ok. 100 transporterów opancerzonych.

Słoweńskie lotnictwo to 15 lekkich samolotów.

Słoweńska marynarka wojenna to 2 małe okręty patrolowe.

Szwecja

Obowiązkowy pobór: tak

Procent PKB na obronność: 2,8 (2026)

Należy do NATO: tak

Szwecja to kraj, który zachowywał neutralność przez ponad 200 lat. Jednakże po rosyjskiej inwazji na Ukrainę Szwecja, podobnie jak Finlandia, zdecydowała się na przystąpienie do NATO. Przez dwa stulecia neutralności Szwecja wykształciła jednak własny system obrony, szkolenia rezerwistów, a także zbudowała własny silny przemysł zbrojeniowy. Trafnie wyczuwając rosnące zagrożenie ze strony Rosji, Szwedzi przywrócili pobór już w 2017 roku.

Obecnie szwedzkie siły zbrojne liczą ok. 25 tys. osób, ale w razie wojny mogą liczyć na szybkie powołanie 70 tys. rezerwistów.

Wyposażenie wojsk lądowych to np. 110 czołgów Strv 122 (szwedzka wersja Leopard 2A5) i 304 wozy bojowe CV 9040. Szwedzka armia zamówiła kilkaset sztuk nowego sprzętu, w tym czołgi, wozy bojowe piechoty i transportery.

Szwedzkie lotnictwo to przede wszystkim 97 nowoczesne samoloty bojowe własnej produkcji JAS 39 Gripen w różnych wersjach. Zamówionych jest kolejnych 60 Gripenów.

Szwedzka marynarka wojenna to 4 okręty podwodne, 7 korwet i niemal 200 mniejszych jednostek.

Węgry

Obowiązkowy pobór: nie

Procent PKB na obronność: 2,14 (2024)

Należy do NATO: tak

Siły zbrojne Węgier liczą ok. 40 tys. ludzi, większość w siłach lądowych. Mimo stosunkowo dużej liczebności, węgierska armia jest słabo wyposażona. Trzon uzbrojenia stanowią 44 nowe czołgi Leopard 2A7. Ponadto Węgry posiadają jeszcze 12 Leopardów 2A4 oraz 164 T-72M przeniesionych do rezerwy. Węgry oczekują na dostawę ponad 200 wozów bojowych Lynx. Ponadto posiadają kilkaset starych transporterów BTR-80. Artyleria to to 24 nowe PzH200 oraz kilkaset starych dział w rezerwie.

Lotnictwo wojskowe opiera się na 10 użytkowanych od wielu lat Gripenach.

Włochy

Obowiązkowy pobór: nie

Procent PKB na obronność: 1,5 (2024)

Należy do NATO: tak

Włochy są państwem posiadającym jedną z największych armii w UE. Wojska lądowe, marynarka i lotnictwo liczą łącznie ok. 170 tys. osób.

Wojska lądowe oparły swoją doktrynę na wykorzystaniu kołowych wozów bojowych (typu Centauro i Freccia), których użytkują ponad 1000. Ponadto dysponują np. 200 wozami bojowymi Dardo oraz 200 czołgami Ariete. Zdecydowana większość ciężkiego sprzętu jest własnej produkcji. Włochy

w ostatnim czasie zamówiły kilkaset wozów bojowych Lynx, które będą produkowane wspólnie przez Niemcy i Włochy.

Lotnictwo wojskowe Włoch jest silne, to obecnie m.in. 40 F35 (zamówiono niemal 100) oraz 95 Eurofighter Typhoon (zamówiono jeszcze 24).

Włoska flota jest najsilniejsza w UE po francuskiej. Włoskie siły morskie to m.in. 1 lekki lotniskowiec, 3 niszczyciele, 14 nowoczesnych fregat, 9 dużych okrętów patrolowych, 8 łodzi podwodnych.

Podsumowanie

Większość krajów Unii Europejskiej należy do NATO i to NATO nadal pozostaje głównym militarnym wsparciem wymienionych wyżej państw. Najsilniejsze kraje NATO – poza kilkoma – znajdują się poza UE: USA, Turcja, Kanada, Wielka Brytania.

Przewodnicząca Komisji Europejskiej Ursula von der Leyen w ostatnich czasach wielokrotnie snuła wizje czy to europejskiej armii, czy to UE jako sojuszu obronnego. Jednakże kraje UE w większości posiadają nikły potencjał obronny. Mimo podjęcia przez wiele krajów Unii po 2022 roku modernizacji swoich sił zbrojnych, to większość z nich ma po prostu za słaby potencjał demograficzny i ekonomiczny.

Ponadto zapóźnienia wielu krajów UE – w zasadzie większości – w dziedzinie obronności są tak wielkie, że ich nadrobienie zajmie kolejną dekadę. Jak widać z harmonogramu dostaw sprzętu wojskowego, armie takich krajów jak Czechy, Słowacja, Litwa, Łotwa, Estonia, Węgry, Rumunia, zyskają wartość bojową na początku lat 30. XXI wieku. Kraje takie jak Irlandia, Belgia, Holandia, Hiszpania czy Portugalia ogólnie nie zamierzają poważnie inwestować w dozbrojenie swoich armii.

Równocześnie wiele krajów UE – zwłaszcza kraje bałtyckie Estonia, Łotwa, Litwa – znajduje się rejonie potencjalnego kryzysu. Tylko NATO będzie w stanie zapewnić im bezpieczeństwo.

Bibliografia:

<https://www.bbc.com/polska/articles/cx2d9e40q17o>

<https://militaeraktuell.at/en/new-formation-belgium-has-two-brigades-again/>

<https://soldat-und-technik.de/2024/11/streitkraefte/40461/leopard-2-a8-fuer-kroatien/>

<https://www.czdefence.com/article/cv90-armoured-backbone-of-the-czech-defence-industry>

<https://www.armyrecognition.com/news/army-news/2025/breaking-news-spain-to-modernize-its-armored-forces-with-new-leopard-2a8-and-upgraded-leopard-2em-tanks>

<https://www.infodefensa.com/texto-diario/mostrar/5149406/ejercito-tierra-preve-reemplazar-flota-carros-leopard-2a4-version-2a8-moderna>

https://web.archive.org/web/20150529132045/http://www.thesundaytimes.co.uk/sto/news/world_news/article107152.ece

<https://defence-industry.eu/lithuania-decides-to-acquire-100-cv90-mkiv-vehicles-produced-by-swedens-bae-systems-hagglunds/>

<https://www.mod.gov.lv/en/news/saeima-adopts-defence-budget-2026-final-reading>

<https://eng.lsm.lv/article/society/defence/17.06.2025-latvia-doubles-its-order-for-ascod-military-vehicles.a603680/>

<https://www.nato.int/content/dam/nato/webready/documents/finance/def-exp-2025-en.pdf#page=9/>

<https://www.dw.com/en/germany-commits-100-billion-to-defense-spending/a-60933724>

<https://www.bundeswehr.de/de/organisation/zahlen-daten-fakten/personalzahlen-bundeswehr>

<https://www.airbus.com/en/newsroom/press-releases/2020-11-airbus-signs-contract-for-38-eurofighters-with-germany>

<https://www.reuters.com/world/europe/germany-decides-principle-buy-f-35-fighter-jet-government-source-2022-03-14/>

<https://www.gazetaprawna.pl/wiadomosci/kraj/artykuly/9547402,raport-polska-armia-trzecia-w-nato-i-najwieksza-w-unii-europejskiej.html>

<https://dziennikzbrojny.pl/artykuly/art,2,4,12199,armie-swiata,wojsko-polskie,ponad-48-pkb-na-obronnosc-polski-w-2026-roku>

<https://dziennikzbrojny.pl/aktualnosci/news,1,12148,aktualnosci-z-polski,tegoroczne-dostawy-sprzetu-wojskowego-z-korei-poludniowej>

<https://defence24.pl/sily-zbrojne/wiecej-krabow-w-wojsku-dostawy-zgodnie-z-planem>

<https://defence24.pl/sily-zbrojne/polska-artyleria-coraz-silniejsza-analiza>

<https://milmag.pl/czwarta-w-tym-roku-dostawa-homar-k-do-polski/>

<https://zbiam.pl/pierwsza-tegoroczna-dostawa-czolgow-m1a2-sepv3-abrams/>

<https://www.wojsko-polskie.pl/au/articles/aktualnosci/pierwsze-seryjne-borsuki-zakontraktowane/>

<https://www.konflikty.pl/aktualnosci/wiadomosci/polozono-stepke-orp-wicher/>

<https://defence-industry.eu/sweden-orders-44-leopard-2a8-tanks-from-knds-deutschland-and-upgrades-stridsvagn-123/>

<https://www.baesystems.com/en/article/bae-systems-signs-contract-with-sweden-for-new-cv90-combat-vehicles>